

Open Access Journals ด้านการศึกษาทางไกล*

จุฑารัตน์ นกแก้ว**

วารสารแบบเสรี หรือวารสารแบบเปิด (Open Access Journals) เป็นวารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือดิจิทัลที่เปิดกว้างสำหรับผู้อ่านในการเข้าถึง อ่าน ดาวน์โหลด ทำสำเนา เผยแพร่ พิมพ์ ค้นหา หรือ เชื่อมโยงไปยังเนื้อหาฉบับเต็ม (full text) ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และไม่ต้องขออนุญาตจากผู้เขียนหรือผู้สร้างสรรค์งาน แต่ต้องอ้างอิงแหล่งที่มาภายใต้ลิขสิทธิ์แบบ Creative Commons ปัจจุบันมีการผลิตและเผยแพร่ วารสารแบบเสรี หรือวารสารแบบเปิดหลายสาขาวิชา ครอบคลุมทั้งสาขาด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาด้านการเรียนการสอนทางไกล ในที่นี้ขอแนะนำ Open Access Journals ด้านการศึกษาทางไกลที่จัดพิมพ์เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษนอกจากภาษาอื่น

ปัจจุบันมีเว็บไซต์ที่ผลิตและเผยแพร่ Open Access Journals ด้านการศึกษาทางไกลเป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้ใช้สามารถเข้าถึงเว็บไซต์เหล่านี้ได้โดยตรงหรือค้นหาผ่านเว็บไซต์ประเภทเครื่องมือช่วยค้น หรือ ทำเนียบนามในที่นี้ผู้เขียนได้ ค้นหา Open Access Journals ด้านการศึกษาทางไกล ผ่าน Directories of Open Access Journals ที่เป็นเครื่องมือช่วยค้นวารสารแบบเปิด จากการใช้คำค้น “distance” พบเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 24 เว็บไซต์สถาบันการศึกษาทางไกล จำนวน 22 รายการที่ค้นหาได้จากเว็บไซต์ และนำมาวิเคราะห์โดยการจำแนกเว็บไซต์ตามหน่วยงานที่รับผิดชอบ กำหนดออกเผยแพร่ กลุ่มเป้าหมาย ประเด็น/เนื้อหาที่เผยแพร่และความน่าเชื่อถือ สรุปได้ดังนี้

หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำ Open Access Journals ด้านการศึกษาทางไกล ครอบคลุมสถาบันการศึกษา สมาคม การศึกษาทางไกล เครือข่ายและสำนักพิมพ์ มีกำหนดออกเผยแพร่ตั้งแต่ 1ฉบับ 2 ฉบับ 3 ฉบับ 4 ฉบับ ไปจนถึง 6 ฉบับต่อปี ประเด็นเนื้อหาครอบคลุม ทฤษฎีและการปฏิบัติด้านการเรียนการสอนทางไกล การศึกษาแบบเปิด การศึกษาตลอดชีวิต แนวโน้มและผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน การเรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง การเรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง การเรียนเสมือน การเรียนออนไลน์เชิงปฏิสัมพันธ์ นวัตกรรมและงานวิจัยด้าน e-Learning และ Learning Objects กรณีสึกษา eLearning และแหล่งทรัพยากรสื่อประสมบนเว็บ เนื้อหาดังกล่าว เผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การอภิปราย บทความปริทัศน์ บทความวิจารณ์หนังสือ งานวิจัยด้านการเรียนการสอน รายงานการประชุม รายงานเชิงเทคนิค วิทยานิพนธ์และแนวปฏิบัติที่ดี

ส่วนประเด็นความน่าเชื่อถือ หรือคุณภาพของเนื้อหา พบว่า มีข้อความที่ระบุถึงสิ่งเหล่านี้ เช่น มีการกำหนดเงื่อนไข มีข้อความระบุถึงการได้รับการตรวจสอบ จากผู้เชี่ยวชาญ peer review การจัดทำนโยบายวารสารเสรี (open access policy) การได้รับการจัดทำในฐานดัชนีที่มีชื่อเสียงหรือ ได้รับการยอมรับ การให้จ่ายค่าธรรมเนียมรายปีเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพ บทความ การระบุข้อความ/ประกาศจริยธรรมในการเผยแพร่ข้อมูลวิชาการ (Publication Ethics and Publication Malpractice Statement) เป็นต้น รายละเอียดปรากฏดังตาราง

ตาราง เว็บไซต์ Open Access Journals ด้านการศึกษาทางไกล

ที่	ชื่อวารสาร/หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ประเด็นเนื้อหา/รูปแบบ	เว็บไซต์	หมายเหตุ/กลุ่มเป้าหมาย/ความน่าเชื่อถือ
1	Asian Journal of Distance	การอภิปราย (forum	http://www.Asi	

	Education จัดทำโดย The Asian Society of Open and Distance Education	of discussions) ทฤษฎี และการปฏิบัติด้านการ เรียนการสอนทางไกลใน บริบทเอเชีย	anJDE.org	
2	ASEAN Journal of Teaching & Learning in Higher Education จัดทำโดย Centre for Academic Advancement, Universiti Kebangsaan Malaysia	บทความปริทัศน์ งานวิจัยด้านการเรียน การสอน ระดับอุดมศึกษา	http://www.ukm.my/jtlhe/	กำหนดออกปีละ 2 ฉบับ มีข้อความระบุถึงได้รับการ จัดทำดัชนีใน Directory of Open Access Journal (DOAJ) Open- J-Gate ฯลฯ
3	Canadian Journal of Learning and Technology จัดทำโดย the Canadian Network for Innovation in Education (CNIE)	ทฤษฎีการเรียนรู้ เทคโนโลยี การเรียน ออนไลน์ (online learning) เทคโนโลยีที่ นำมาใช้ในกระบวนการ เรียนการสอน	http://cjlt.csj.ualberta.ca/	
4	e-Journal of Business Education & Scholarship of Teaching จัดทำ โดย the Australian Business Education Research Association	แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย เชิงปริมาณและคุณภาพ ด้านการศึกษารธุรกิจ วิธีการสอน กรณีศึกษา eLearning	http://www.ejest.org/index.html	กำหนดออกปีละ 2 ฉบับ
5	E-learning and Education จัดทำ โดย the University of Hagen (FernUniversität in Hagen) and the CampusSource initiative	อีเลิร์นนิ่ง การศึกษา ทางไกลของ มหาวิทยาลัยในประเทศ เยอรมัน	http://elearn.campussource.de	ได้รับทุนสนับสนุนจาก the Ministry of Innovation, Science, Research and Technology of the German State of North Rhine- Westphalia

ที่	ชื่อวารสาร/หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ประเด็น/เนื้อหาที่เผยแพร่	เว็บไซต์	หมายเหตุ/กลุ่มเป้าหมาย/ความน่าเชื่อถือ
6	Electronic Journal of e-Learning จัดทำโดย Academic Publishing Limited, UK	e-Learning รายงานการประชุม บทความวิจารณ์หนังสือ	http://www.ejournal.org/main.html	กำหนดออกปีละ 2 ฉบับ มีการระบุถึงการเป็น วารสารวิชาการชื่อหนึ่งใน 5 ชื่อที่จัดทำโดย Academic Conferences Limited
7	European Journal of Open, Distance and e-Learning จัดทำโดย EDEN – the European Distance and E-learning Network	การศึกษาทางไกล, e-Learning, การศึกษาแบบเปิด (Open education) เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ใช้ สนับสนุนการเรียน	http://www.eurodl.org	
8	Indian Journal of Open Learning ของ Indira Gandhi National Open University	ทฤษฎี การปฏิบัติที่ดี สื่อ เทคโนโลยี สื่อสารทางไกล	http://journal.ignouonline.ac.in/ijop/index.php/IJOL	-
9	Interdisciplinary Journal of e-Learning and Learning Objects (ชื่อเดิม the Interdisciplinary Journal of Knowledge and Learning Objects) จัดทำโดย Macon State College, Georgia, USA	ทฤษฎี นวัตกรรมและ งานวิจัยด้าน e- Learning และ Learning Objects,	http://gulib.georgetown.edu/newjour/i/msg04062.html	-
10	International Journal of Emerging Technologies in Learning (IJET) จัดทำโดย International Association of Online Engineering, Austria	แนวโน้มและผลการ ศึกษาวิจัยการเรียนการ สอนที่ใช้เทคโนโลยี สนับสนุนการเรียน การสอน	http://online-journals.org/ijet/about	ระบุว่าเข้าใช้ฟรีแต่ต้อง ลงทะเบียน

ที่	ชื่อวารสาร/หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ประเด็น/เนื้อหาที่เผยแพร่	เว็บไซต์	หมายเหตุ/กลุ่มเป้าหมาย/ความน่าเชื่อถือ
11	International Online Journal of Educational Sciences จัดทำโดย Educational Researches and Publications Association (ERPA).	งานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพด้านการศึกษาระดับโลก	http://www.ijoes.net/	กำหนดออกปีละ 3 ฉบับ มีการระบุให้ชำระค่าบริการเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพบทความที่มีคุณภาพ ปีละ 250 \$
12	International Review of Research in Open and Distance Learning จัดทำโดย Athabasca University Press	ผลการศึกษาจากงานวิจัย วิทยานิพนธ์ และแนวปฏิบัติที่ดีด้านการศึกษาระดับโลกแบบเปิด (Open and Distance Learning-ODL) บทความวิจัย และบทความวิจารณ์หนังสือ ที่ได้รับการตรวจแก้โดยผู้เชี่ยวชาญ (peer-reviewed scholarly articles)	http://www.irrodl.org/index.php/irrodl	กำหนดออกเผยแพร่ปีละ 3-6 ฉบับ
13	Je-LKS : Journal of e-Learning and Knowledge Society จัดทำโดย Italian e-Learning Association (Sle-L)	e-Learning การศึกษาออนไลน์ (online education) การศึกษาตลอดชีวิต เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการจัดการความรู้	http://www.je-lks.org/	กำหนดออกเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ กลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิจัย นักการศึกษา และนักวิชาชีพด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาของ Italian Universities and Research Centres
14	Journal of Distance Education จัดทำโดย the Canadian Network for Innovation in Education (CNIE)	ระบุมหาวิทยาลัยของบทความเป็น 3 กลุ่มคือ 1) บทความวิชาการ งานวิจัยที่เน้นด้านการศึกษาระดับโลก 2) รายงานเชิงเทคนิค นวัตกรรม รายงานความก้าวหน้าวิจัยและ 3) การสนทนา อภิปราย ประเด็นการศึกษาระดับโลก	http://www.jofde.ca/index.php/jde/index	กลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นแหล่งวิชาการของนักวิชาการศึกษาในประเทศแคนาดา

ที่	ชื่อวารสาร/หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ประเด็น/เนื้อหาที่เผยแพร่	เว็บไซต์	หมายเหตุ/กลุ่มเป้าหมาย/ความน่าเชื่อถือ
15	Journal of Educators Online จัดทำโดย 500 University Drive, Dothan, Alabama 36303, (334) 983-6556, ext. 1-356, fax (334) 983-6322. (ไม่ระบุหน่วยงานที่จัดทำ)	การเรียนรู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง (Computer mediated learning) ด้านการศึกษาทางไกล (distance) การเรียนออนไลน์ (online) การเรียนเสมือน (virtual) การเรียนแบบผสมผสาน (blended)และการเรียนเคลื่อนที่ (mobile)	http://www.thejeo.com/	กลุ่มเป้าหมายเป็นครูที่สอนด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์
16	The Journal of Interactive Online Learning จัดทำโดย The University of Alabama, the University of Texas at Tyler, and Miami University	ทฤษฎี งานวิจัย การปฏิบัติและการเรียนออนไลน์เชิงปฏิสัมพันธ์ (interactive online learning) ระดับอุดมศึกษา	http://www.ncolr.org/	-
17	Journal of Open , Flexible and Distance Learning จัดทำโดย Distance Educational Association of New Zealand (DEANZ)	บทความปริทัศน์ วรรณกรรม ทฤษฎี รายงานการวิจัย กรณีศึกษาด้านการเรียนแบบเปิด (open education)	http://www.deanz.org.nz/home/index.php/journal	-
18	Journal of Online Learning and Teaching จัดทำโดย MERLOT, The California State University Office of the Chancellor	การเรียนการสอน ระดับอุดมศึกษาที่ใช้แหล่งทรัพยากรสื่อประสมบนเว็บ (web based multimedia resources)	http://jolt.merlot.org/	กำหนดออกเผยแพร่ปีละ 4 ฉบับมีข้อความระบุถึงได้รับการจัดทำดัชนีใน Directory of Open Access Journal (DOAJ) Open-J-Gate , DEHub (Database of Research on Distance Education) ฯลฯ

ที่	ชื่อวารสาร/หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ประเด็น/เนื้อหาที่เผยแพร่	เว็บไซต์	หมายเหตุ/ กลุ่มเป้าหมาย/ความ น่าเชื่อถือ
19	Journal of Physics Teacher Education Online จัดทำโดย he Department of Physics at Illinois State University	งานวิจัย โมเดลใหม่ของ นักการศึกษา ครูฟิสิกส์ (physics teachers educators)	http://academia.edu/2414055/JOURNAL_OF_PHYSICS_TEACHER_EDUCATION_ONLINE	กลุ่มเป้าหมายเป็น ผู้สอน ครูฟิสิกส์
20	Knowledge Management & E-Learning : an International Journal จัดทำโดย The University of Hong Kong	บทความวิจัยเชิงคุณภาพการจัดการความรู้ และ eLearning รวมทั้ง การฝึกอบรมบนเว็บ การศึกษาด้านการแพทย์ พยาบาล	http://www.kmel-journal.org	กำหนดออกเผยแพร่ ปีละ 1 ฉบับ
21	LLI Review : the Annual Journal of the Osher Lifelong Learning Institute Online Journal of Distance Learning Administration จัดทำโดย Zurich Open Repository and Archive Journal Database University of Zurich	การศึกษาดูตลอดชีวิต	http://www.jdb.zh.ch/21889/	กำหนดออกเผยแพร่ ปีละ 1 ฉบับ
22	Online Journal of Distance Learning Administration จัดทำโดย UWG Distance & Distributed Education Center	การจัดการด้านการศึกษาทางไกล	http://www.westga.edu/~distance/ojdla/	-
23	Open Education Journal จัดทำโดย Bentham Science Publishers	งานวิจัยการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการแพทย์	http://www.benthamscience.com/open/toeduj/AimsScope.htm	กลุ่มเป้าหมายเป็น นักวิจัย ครู ผู้จัดทำ นโยบายและผู้บริหาร
24	The Turkish Online Journal of Distance Education จัดทำโดย Anadolu University, Eskisehir, TURKEY	บทความ งานวิจัย ทฤษฎีด้านการศึกษาทางไกลและการเรียนแบบเปิด (open Learning) กรณีศึกษา รายงานการศึกษา ด้านการศึกษาทางไกล รวมทั้ง รายงานการประชุม บทความ จากหนังสือ ข่าวสาร ฯลฯ	http://tojde.anaolu.edu.tr/	กำหนดออกเผยแพร่ ปีละ 4 ฉบับ

วารสารการศึกษาทางไกล ประเภท Open Access Journals เหล่านี้ นับเป็นอีกทางเลือกสำหรับผู้เรียนทางไกล ผู้สอน นักวิจัยและนักการศึกษาทางไกลได้ใช้เป็นแหล่งทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาทางไกล โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนทางไกลบนเว็บในปัจจุบัน ขณะที่ วารสารวิชาการด้านการศึกษาทางไกลที่เป็นวารสารหลักยังคงมีความสำคัญและจำเป็นต้องนำไปอ้างอิงในงานวิชาการเช่นเดิม ซึ่งปัจจุบัน พบว่า วารสารวิชาการเหล่านี้เปิดโอกาสให้ผู้อ่านบทความแล้ว

สามารถอ่านบทความฉบับย้อนหลัง ได้ฟรี เช่น The American Journal of Distance Education (AJDE), Distance Education, The Open and Distance Learning Association of Australia (ODLAA), E-Learning and Digital Media, Interactive Learning Environments, Open Learning เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

จutharatน์ นกแก้ว Directories of Open Access Journals : เครื่องมือช่วยค้นวารสารแบบเปิดเข้าถึงเมื่อ 26 กรกฎาคม 2556, จาก http://library.stou.ac.th/ODI/ODIDistance/HTML/indai_2.html

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ หน่วยสนเทศการศึกษาทางไกล ฝ่ายบริการสนเทศ
สำนักบรรณสารสนเทศ โทร 7487 E-mail: jutharatstou@gmail.com

* บรรณารักษ์ชำนาญการ หัวหน้าหน่วยสนเทศการศึกษาทางไกล ฝ่ายบริการสนเทศ สำนักบรรณสารสนเทศ